

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2018 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

(INFORMACIJA APIE LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS 2018 METŲ VEIKLĄ)

2019-02-28
Vilnius

VADOVO ŽODIS

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija) yra nepriklausoma ikiteisminė institucija¹. Vykdydama administracinių ginčų sprendimo funkciją, Komisija veikia kaip nepriklausomas *kvaziteismas* ir savo veikloje vadovaujasi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos ir Administracinių bylų teisenos įstatymais. Teisės aktais Komisijai nesuteiktas valdymo institucijos statusas ir viešojo administravimo funkcijų ji nevykdo. Komisija yra teisėsaugos institucija, prisidedanti prie teisingumo vykdymo. Komisija kartą per metus teikia informaciją apie savo veiklą Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė)². Vadovaudamiesi Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo nuostatomis, garantuojančiomis Komisijos veiklos nešališkumą, objektyvumą ir nepriklausomumą, ir atsižvelgdami į Vyriausybės 2019 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 135 patvirtinto Viešojo sektoriaus subjekto metinės veiklos ataskaitos ir viešojo sektoriaus subjektų grupės metinės veiklos ataskaitos rengimo tvarkos aprašo 4 punktą ir 9.2 papunktį, teikiame Vyriausybei laisvos formos veiklos ataskaitą – informaciją apie Komisijos veiklą 2018 metais (toliau vadinama veiklos ataskaita).

2018 metai Komisijai buvo svarbių pokyčių metai. 2018 m. sausio 1 d. įsigaliojo naujos redakcijos Administracinių ginčų komisijų įstatymas – Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas. Pagal šį įstatymą buvo panaikintos savivaldybių visuomeninės administracinių ginčų komisijos, jų kompetencija perduota Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai, Vyriausiosios administracinių ginčų komisijos pavadinimas pakeistas į pavadinimą – Lietuvos administracinių ginčų komisija, įsteigti Komisijos teritoriniai padaliniai: Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių apygardų skyriai.

Iki 2018 m. sausio 1 d. Vyriausioji administracinių ginčų komisija nagrinėjo skundus tik dėl centrinių valstybinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų, veiksmų ir neveikimo; skundus nagrinėjo 5 komisijos nariai – valstybės pareigūnai; komisijoje buvo patvirtinta 13 valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių.

Po 2018 m. sausio 1 d. Komisijai ir jos teritoriniams padaliniams yra pavesta nagrinėti

¹ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 4 straipsnio 1 dalis.

² Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 4 straipsnio 5 dalis.

skundus dėl visų valstybinio ir savivaldybių administravimo subjektų veiksmų ir neveikimo viešojo administravimo srityje. Ženkliai išsiplėtė ratas viešojo administravimo sričių, kuriose kylantys administraciniai ginčai gali būti nagrinėjami Komisijoje, todėl Komisijos nariai ir darbuotojai gilino teises žinias tokiose jiems naujose srityse, kaip savivaldybių administravimo subjektų kompetencija, viešasis saugumas, mokestinės lengvatos, vietinės rinkliavos, švietimas, socialinės paslaugos, socialinės pašalpos ir kompensacijos, socialinio būsto nuoma, sveikatos priežiūra, adresų suteikimas, šilumos ir geriamojo vandens tiekimas, komunalinių atliekų tvarkymas, ūkininko ūkio valdų ir ūkių registravimas ir kita.

Šiuo metu skundus nagrinėja 27 Komisijos nariai – valstybės pareigūnai Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje. Patvirtintos 35 valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybės.

Igyvendinant Komisijos pertvarką su VĮ Turto bankas buvo sudarytos sutartys dėl patalpų panaudos Kaune, Šiauliuose ir Panevėžyje, o su Klaipėdos apylinkės teismu – dėl patalpų Klaipėdoje. Visos patalpos aprūpintos baldais ir organizacine technika. Siekiant efektyvaus Komisijos vidaus administravimo buvo įdiegta dokumentų valdymo sistema „Kontora“, patvirtintos naujos Komisijos finansų kontrolės taisyklės, Komisijos atliekamų viešųjų pirkimų organizavimo taisyklės, Asmens duomenų tvarkymo Komisijoje taisyklės.

Siekiant tinkamai organizuoti administracinių bylų nagrinėjimą buvo parengtas ir Komisijos pirmininko įsakymu patvirtintas naujas Posėdžių garso įrašymo, saugojimo, susipažinimo, skaitmeninių kopijų darymo ir išdavimo tvarkos aprašas; Komisijos duomenų apie skundus (prašymus) rinkimo taisyklių aprašas; Komisijos teritorinio padalinio metų veiklos ataskaitos forma; Komisijos ir jos teritorinių padalinių sprendimų pavyzdinės formos; pavesta rengiant Komisijos ir jos teritorinių padalinių sprendimus, tiek, kiek tai tinkama (*mutatis mutandis*), vadovautis Teisėjų tarybos patvirtintais Rekomenduojamais teismų procesinių sprendimų kokybės standartais.

2018 metais Komisijoje buvo gauta 1360 skundų. Kaip nepriskirtus Komisijos kompetencijai arba turinčius įstatymo nustatytų formos ir turinio trūkumų buvo atsisakyta priimti nagrinėti 464 skundus. 746 skundai buvo priimti nagrinėti. Išnagrinėjusi bylas iš esmės Komisija priėmė 703 sprendimus. Iš visų Komisijos 2018 metais priimtų 1167 sprendimų administraciniam teismui buvo apskusti tik 143 sprendimai: 25 Komisijos priimtus sprendimus teismas paliko nepanaikintus, 12 – panaikino, viena byla teisme buvo nutraukta bylos šalims sudarius taikos sutartį, dėl 107 teismui apskustų Komisijos sprendimų galutinio teismo sprendimo 2018 m. nebuvo priimta.

Teikiama veiklos ataskaita yra parengta remiantis Komisijos pirmininko 2017 m. rugpjūčio 29 d. įsakymu Nr. 6P-13 patvirtintu Lietuvos administracinių ginčų komisijos 2018–

2020-ųjų metų strateginiu veiklos planu (toliau – Strateginis veiklos planas), kuriuo buvo numatytas Komisijos 2018 m. strateginio tikslo „01 Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo“ ir uždavinio „01-01 Operatyviai išankstine ne teismo tvarka nagrinėti administracinius ginčus“ įgyvendinimas. Atsižvelgiant į įstatymais nustatytą Komisijos statusą, jos kompetenciją ir veiklos specifiką, Komisija 2018 metais vykdė atskirą, jos veiklos turinį ir iškeltą strateginį tikslą pagrindžiančią programą „01.01 Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka“.

I SKYRIUS KONTEKSTO (APLINKOS) ANALIZĖ

Didžiausias pokytis, turėjęs įtakos Komisijos veiklai 2018 metais, buvo jau minėtas Komisijos kompetencijos išplėtimas ir Komisijos teritorinių padalinių įkūrimas.

Kita aplinkybė, turinti svarbios įtakos sklandžiam ir kokybiškam Komisijos darbui, yra tinkamos administracinių ginčų nagrinėjimą reglamentuojančios teisės normos. Administracinių ginčų komisijų įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymu Nr. XII-2400 buvo pakeistas Administracinių ginčų komisijų įstatymas Nr. VIII-1031 ir išdėstytas dviem naujomis redakcijomis: pirmoji įstatymo redakcija įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d., antroji įstatymo redakcija – Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymas – įsigaliojo 2018 m. sausio 1 d. Abiejų redakcijų įstatymo taikymas atskleidė kai kurių jo nuostatų taikymo problemas, leido identifikuoti ir tam tikrus ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos reglamentavimo trūkumus bei naujas priemones (būdus) efektyvinti Komisijos veiklą. Siekdama užtikrinti, kad bylų procesas Komisijoje būtų aiškesnis (išsamiau reglamentuojant kai kurių proceso institutų taikymą, įtvirtinant trūkstamas nuostatas, suvienodinant vartojamas sąvokas ir kt.) ir efektyvesnis, garantuojant tinkamą asmens teisių ir teisėtų interesų gynybą, Komisija 2018 metais parengė Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo Nr. VIII-1031 pakeitimo įstatymo projektą ir pateikė jį Teisingumo ministerijai. Šiuo metu šis įstatymo projektas papildytas neteisminę administracinių ginčų mediaciją reglamentuojančiomis nuostatomis ir yra pateiktas svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui (registracijos Nr. XIII-3017).

Siekti didesnių veiklos rezultatų (išnagrinėti daugiau skundų) Komisijai trukdo ribota (siauresnės negu administracinių teismų) kompetencija. Komisija ir jos teritoriniai padaliniai nespėdžia: 1) bylų, nepriskirtų administracinių teismų kompetencijai³, 2) bylų, kurias netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros nagrinėja apygardos administracinis teismas⁴, 3) ginčų (bylų) pagal skundus (prašymus) dėl kitų išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka

³ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktas, Administracinių bylų teisenos įstatymo 18 straipsnis.

⁴ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktas, Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 2 dalis.

institucijų priimtų sprendimų⁵, 4) bylų, kurios pagal įstatymus priskirtos Vilniaus apygardos administracinio teismo išimtinai kompetencijai⁶, 5) Lietuvos vyriausiajam administraciniam teismui priskirtų bylų⁷, 6) mokestinių ginčų⁸; 7) administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai nustato kitokią tvarką⁹, 8) žalos atlyginimo klausimų¹⁰, 9) bylos šalių turėtų išlaidų atlyginimo klausimų¹¹.

Komisijos vertinimu Komisijai galėtų būti priskirtos tarnybinių ginčų bylos¹², administraciniai ginčai tarp nepavaldžių viešojo administravimo subjektų¹³. Vadovaujantis Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 6 straipsniu, į Komisiją su prašymu turi teisę kreiptis viešojo administravimo subjektai, manantys, kad jų teisės pažeistos. Kita vertus, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 2 dalies 8 punktu, bylas pagal prašymus, kai kyla ginčai tarp nepavaldžių vienas kitam viešojo administravimo subjektų dėl kompetencijos ar įstatymų pažeidimo, nagrinėja administraciniai teismai netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros. Šis prieštaravimas tarp įstatymų normų turėtų būti pašalintas.

Atrodo, kad Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje yra nustatytas išsamus, baigtinis bylų, kurias netaikant išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka procedūros nagrinėja apygardos administracinis teismas, ir, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi, kiti įstatymai atskiras bylas gali priskirti tik Vilniaus apygardos administracinio teismo išimtinai kompetencijai. Tačiau esama įstatymų, kurie atskiras bylas priskiria apygardos administracinių teismų kompetencijai, tokiu būdu išplečia Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 2 dalyje nustatytą bylų sąrašą, ir susiaurina Komisijos kompetenciją. Šiuo atveju įstatymuose paprastai naudojama tokia konstrukcija „... sprendimas skundžiamas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka *teismui*“. Pavyzdžiui, vadovaujantis Bausmių vykdymo kodekso 183 straipsnio 2 ir 3 dalimis, bausmes vykdančių institucijų ir įstaigų vadovų veiksmai ir sprendimai per vieną mėnesį gali būti skundžiami Kalėjimų departamento direktoriui, o Kalėjimų departamento direktoriaus veiksmai ir sprendimai per dvidešimt dienų nuo jų įteikimo gali būti skundžiami apygardos administraciniam teismui.

⁵ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą, Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 3 dalis.

⁶ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą, Administracinių bylų teisenos įstatymo 20 straipsnio 4 dalis.

⁷ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą, Administracinių bylų teisenos įstatymo 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse.

⁸ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 1 punktą.

⁹ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 2 punktą.

¹⁰ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 21 straipsnis.

¹¹ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 21 straipsnis.

¹² Administracinių bylų teisenos 20 straipsnio 2 dalies 5 punktą.

¹³ Administracinių bylų teisenos 20 straipsnio 2 dalies 8 punktą.

Kitas pavyzdys. Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 25 straipsnio 11 dalyje nustatyta, kad skundas dėl Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros inspekcijos padalinių priimtų sprendimų teikiamas teismui, o Inspekcijos viršininko nustatytais atvejais skundas gali būti teikiamas Inspekcijos viršininkui ar jo įgaliotam asmeniui.

Komisijos nuomone diskutuotina, ar viešojo administravimo subjektams turėtų būti suteikiama išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos kompetencija. Jeigu pareiškėjas mano, kad jo teises veiksmingai gali apginti viešojo administravimo subjektas, jis, vadovaudamasis Viešojo administravimo įstatymo III skirsniu, turi galimybę inicijuoti administracinę procedūrą¹⁴, o administracinės procedūros sprendimą apskusti administracinių ginčų komisijai arba administraciniam teismui¹⁵. Nustačius, kad viešojo administravimo subjektas skundą nagrinės kaip išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucija, jos sprendimas išnagrinėjus skundą gali būti skundžiamas tik teismui. Taigi, viešojo administravimo subjektai šiuo atveju prilyginami *kvaziteismams*, nors tarp viešojo administravimo subjekto ir *kvaziteismo* esama esminių skirtumų: *kvaziteismai* yra įkurti atskiru įstatymu ir ginčo nagrinėjimas yra jų vienintelė funkcija. Jie jokiais pavaldumo ar veiklos koordinavimo ryšiais nesusiję su viešojo administravimo subjektais, o tai leidžia užtikrinti jų veiklos nepriklausomumą, o tuo pačiu objektyvų ir nešališką ginčo nagrinėjimą.

Remiantis Administracinių bylų teisenos 27 straipsnio 4 dalimi atskiroms administracinių ginčų kategorijoms kitas išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijas *gali nustatyti įstatymai*. Tuo tarpu esama pavyzdžių, kai tokios institucijos įgaliojimus viešojo administravimo subjektai prisiima jų pačių priimtu teisės aktu (t. y. išplečia savo ir susiaurina Komisijos kompetenciją, kuri įtvirtinta įstatymu). Pavyzdžiui, teritorijų planavimo valstybinę priežiūrą atlieka Nacionalinė žemės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos ir Valstybinė teritorijų planavimo ir statybos inspekcija prie Aplinkos ministerijos. Viena vertus, remiantis Teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros įstatymo 25 straipsnio 1 dalimi, skundai ir pranešimai, kiek to nereglamentuoja šis įstatymas, nagrinėjami Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka. Kita vertus, remiantis to paties straipsnio 10 dalimi, skundų ar pranešimų dėl pažeidimų teritorijų planavimo srityje nagrinėjimo tvarką nustato teritorijų planavimo valstybinės priežiūros institucijos. Nacionalinė žemės tarnyba Nekilnojamojo daikto kadastro duomenų bylos tikrinimo taisyklių 26 punkte nustatė, kad vykdant Taisyklėse nustatytas funkcijas, teritorinio padalinio vadovo atlikti veiksmai (neveikimas) ir priimti sprendimai dėl privačios ir savivaldybių žemės

¹⁴ Administracinė procedūra – pagal šį įstatymą viešojo administravimo subjekto atliekami privalomi veiksmai nagrinėjant skundą apie viešojo administravimo subjekto veiksmams, neveikimu ar administraciniais sprendimais galimai padarytą asmens, nurodyto skunde, teisių ir teisėtų interesų pažeidimą ir priimant dėl to administracinės procedūros sprendimą (Viešojo administravimo įstatymo 19 straipsnio 1 dalis).

¹⁵ Viešojo administravimo įstatymo 36 straipsnis.

sklypų gali būti skundžiami Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (t. y. ir komisijai) (26.1 papunktis), tačiau dėl valstybinės žemės sklypų gali būti skundžiami Nacionalinės žemės tarnybos vadovui Išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių, patvirtintų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos direktoriaus 2010 m. rugsėjo 7 d. įsakymu Nr. 1P-90 „Dėl išankstinio ginčų nagrinėjimo Nacionalinėje žemės tarnyboje prie Žemės ūkio ministerijos ne teismo tvarka taisyklių patvirtinimo“, nustatyta tvarka (26.2 papunktis). Atkreiptinas dėmesys, kad šios taisyklės priimtos įgyvendinant Žemės reformos įstatymą, kurio 18 straipsnio 3 dalis suteikia Nacionalinei žemės tarnybai išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijos kompetenciją.

Dar vienas pavyzdys. Finansų ministro 2014 m. spalio 8 d. įsakymu Nr. 1K-316 patvirtintų Projektų administravimo ir finansavimo taisyklių 494 punkte numatyta, kad pareiškėjai, vadovaudamiesi Viešojo administravimo įstatymu, įgyvendinančiųjų institucijų sprendimus dėl paraiškų atmetimo gali apskųsti ministerijoms, o ministerijų išankstinio ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka priimtus sprendimus – teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Tačiau, jei ministerija tenkina pareiškėjo skundą, o įgyvendinančioji institucija po pakartotinio paraiškos vertinimo vėl atmeta paraišką, pareiškėjas šį įgyvendinančios institucijos sprendimą skundžia Vyriausiajai administracinių ginčų komisijai arba teismui.

Tikslinga būtų kurti aiškią ir efektyvią asmenų teisių gynimo institucinę sistemą, kuri apimtų:

- 1) galimybę dėl pažeistų teisių viešojo administravimo srityje kreiptis į patį viešojo administravimo subjektą. Atskirais atvejais toks kreipimasis galėtų būti privalomas. Viešojo administravimo subjekto priimtas sprendimas skundžiamas *kvaziteismui* ir (arba) teismui;
- 2) racionalią ir efektyvią *kvaziteismų*, t. y. nepriklausomų ir nešališkų administracinių ginčų išankstinio nagrinėjimo ne teismo tvarka institucijų sistemą;
- 3) administracinius teismus.

II SKYRIUS STRATEGINIŲ TIKSLŲ ĮGYVENDINIMAS

1 strateginis tikslas: Užtikrinti asmenų teisę spręsti ginčus be teismo

1 lentelė. Strateginį tikslą įgyvendinančios programos ir Lietuvos Respublikos 2018 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme patvirtintų asignavimų panaudojimas

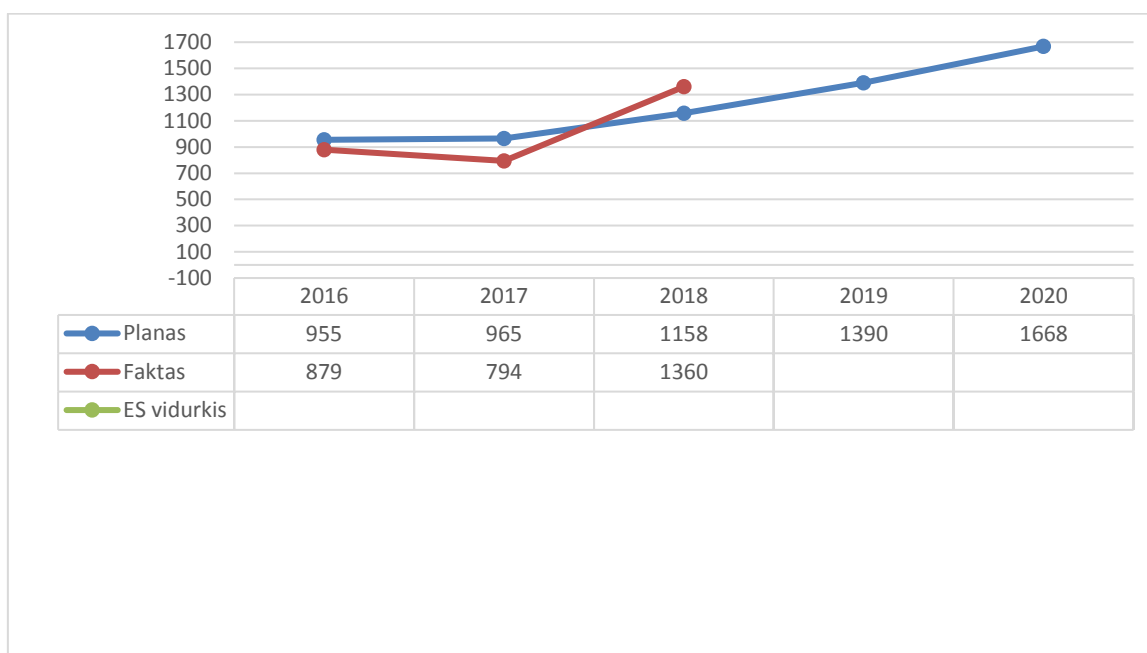
Programos kodas	Programos pavadinimas	Asignavimų panaudojimas (tūkst. Eur)			
		Asignavimų planas	Asignavimų planas*, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui	Panaudota asignavimų	Panaudota asignavimų nuo asignavimų, nurodytų asignavimų plane, įskaitant patikslinimus ataskaitiniam laikotarpiui, dalis (%)**
1	2	3	4	5	6
01.01	Administracinių ginčų sprendimas išankstine ne teismo tvarka	1494	1494	1129,9	75,7
<i>Iš jų ES ir kita tarptautinė finansinė parama</i>		-	-	-	-

2018 m. Komisijai buvo skirta 1494 tūkst. eurų asignavimų. Iš jų turtui įsigyti – 0 tūkst. eurų. Darbo užmokesčio fondui skirti asignavimai 2018 metais sutaupyti 180,4 tūkst. eurų.

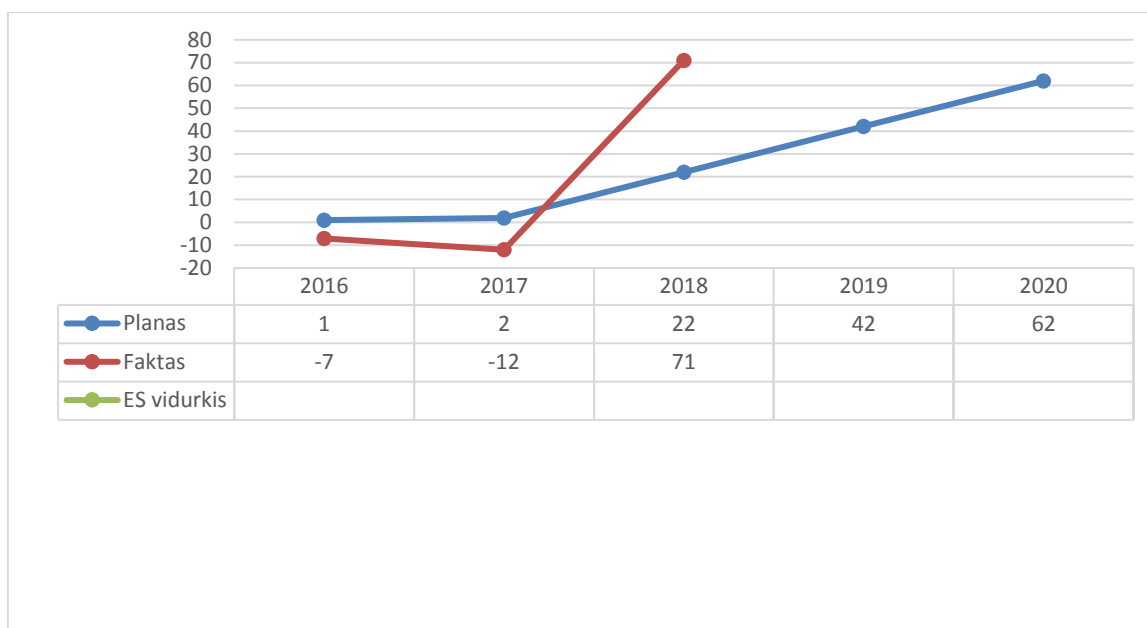
2018 m. Komisija, įgyvendindama Strateginį veiklos planą, laikėsi juo nustatytų veiklos prioritetų:

1. Kompetencijos ribose užtikrinti asmenims galimybę įgyvendinti jų teisę spręsti administracinius ginčus išankstine ne teismo tvarka.
2. Vadovaujantis teisės aktais maksimaliai įgyvendinti šalių sutaikinimo galimybę.
3. Trumpais terminais (iki 20 darbo dienų) išankstine ne teismo tvarka nagrinėti asmenų skundus (prašymus) ir priimti teisės aktais pagrįstus sprendimus. Operatyvus administracinių ginčų nagrinėjamas, nereikalaujantis bylinėjimosi išlaidų, atitinka Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos keliamus tikslus, siekiant administracinio proceso dalyvių laiko sąnaudų ir finansinių išteklių mažinimo.
4. Vykdyti prevencinį darbą, priimant įpareigojančius sprendimus, teikiant raštiškas nuomones viešojo administravimo subjektams dėl galimų asmens teisių ar viešojo administravimo principų pažeidimų bei kompetencijos ribose nagrinėjant ir atsakant į asmenų kreipimąsi.

1 grafikas. Asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičiaus didėjimas, vienetais

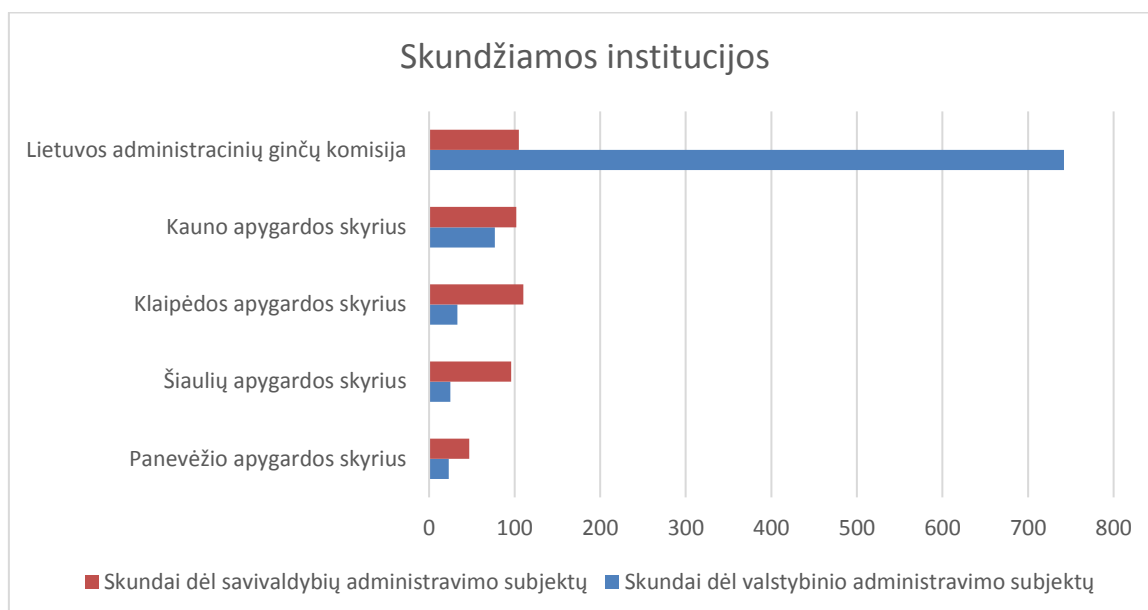

2 grafikas. Asmenų, pasinaudojusių išankstine administracinių ginčų sprendimo ne teisme tvarka, skaičiaus didėjimas, procentais

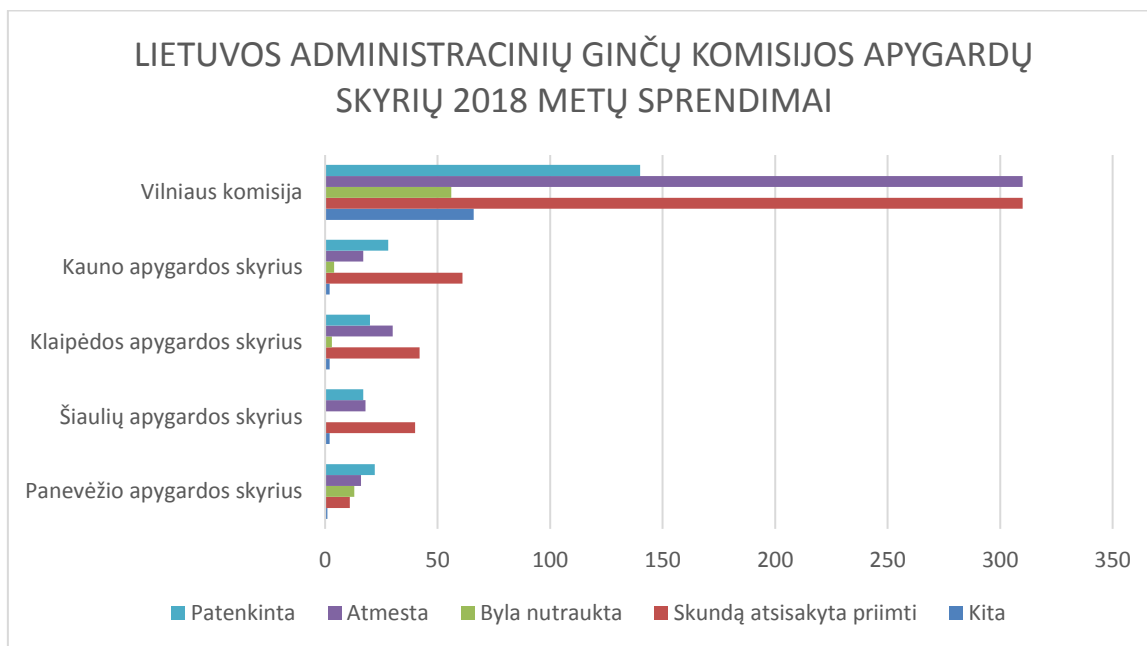
Strateginiame veiklos plane buvo planuojama, kad 2018 m. palyginus su 2017 m. į Komisiją su skundu kreipsis 20 % daugiau pareiškėjų. Pasinaudodami išankstine administracinių ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka 2018 m. į Komisiją su skundu kreipsi 1360 asmenys, t. y. 71 % daugiau nei 2017 m. (794 asmenys). Vilniuje gauti 847 skundai (62 % nuo visų Komisijoje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 179 (13 %), Klaipėdos apygardos skyriuje – 143 (11 %), Šiaulių apygardos skyriuje – 121 (9 %), Panevėžio apygardos skyriuje – 70 skundų (5 %).

3 grafikas. Skundžiami viešojo administravimo subjektai

2018 metais dėl valstybinio administravimo subjektų priimtų administracinių aktų, veiksmo ar neveikimo asmenys pateikė 896 skundus (66 % nuo visų Komisijai pateiktų skundų), dėl savivaldybių administravimo subjektų – 460 skundų (34 % nuo visų Komisijai pateiktų skundų). Skundai dėl valstybinio administravimo subjektų sudarė: Lietuvos administracinių ginčų komisijoje 89 %, Kauno apygardos skyriuje 43 %, Klaipėdos apygardos skyriuje 23 %, Šiaulių apygardos skyriuje 21 % ir Panevėžio apygardos skyriuje 33 %. Asmenų kreipimaisi su skundu dėl savivaldybių administravimo subjektų sudarė: Lietuvos administracinių ginčų komisijoje 12 %, Kauno apygardos skyriuje 57 %, Klaipėdos apygardos skyriuje 77 %, Šiaulių apygardos skyriuje 79 % ir Panevėžio apygardos skyriuje 67 %.

4 grafikas. Skundų nagrinėjimo rezultatai

Komisija, gavusi skundą, turi teisę atsisakyti jį priimti nagrinėjimui, jeigu 1) skundo nagrinėjimas nepriskirtinas administracinių ginčų komisijos kompetencijai; 2) praleistas skundo padavimo Komisijai terminas ir pareiškėjas neprašo jo atnaujinti ar toks prašymas atmetamas; 3) yra nagrinėjamas ar išnagrinėtas administracinis ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu Komisijoje, kitoje ikiteisminėje ginčus nagrinėjančioje institucijoje ar teisme arba byla nutraukta; 4) per nustatytą terminą pareiškėjas nepašalina skundo trūkumų. Komisija, priėmusi skundą nagrinėti ir išnagrinėjusi bylą priima vieną iš šių sprendimų: 1) atmesti skundą kaip nepagrįstą; 2) panaikinti skundžiamą individualų administracinį aktą ar jo dalį; 3) įpareigoti viešojo administravimo subjektą pašalinti padarytą pažeidimą ar įvykdyti kitą Komisijos nurodymą. Komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu: 1) byla nepriskirtina Komisijos kompetencijai; 2) yra įsiteisėjęs teismo ar Komisijos sprendimas, priimtas dėl ginčo tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu, arba teismo nutartis ar Komisijos sprendimas byla nutraukti; 3) pareiškėjas atsisakė skundo (prašymo); 4) Komisija patvirtina šalių sudarytą taikos sutartį; 5) mirus fiziniam asmeniui ar likvidavus juridinį asmenį, kuris buvo pareiškėjas, ginčo teisinis santykis neleidžia perimti teisių; 6) paaiškėja, kad skundas (prašymas) buvo priimtas praleidus nustatytus jo padavimo terminus, o pareiškėjas neprašė termino atnaujinti arba toks prašymas buvo atmestas. Komisija priima sprendimą palikti skundą (prašymą) nenagrinėtą, jeigu: 1) skundą (prašymą) padavė neveiksnius tam tikroje srityje asmuo; 2) Komisijoje ar teisme nagrinėjamas administracinis ginčas tarp tų pačių šalių, dėl to paties dalyko ir tuo pačiu pagrindu; 3) skundą (prašymą) suinteresuoto asmens vardu padavė neįgaliotas pradėti bylą asmuo; 4) negalima nagrinėti skundo (prašymo), iki bus išspręsta kita byla, nagrinėjama civiline, baudžiamąja ar administracine tvarka¹⁶.

¹⁶ Ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 10 ir 18 straipsniai.

2018 metais Komisija *atsisakė nagrinėti* 464 skundus (34 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje atsisakyti priimti nagrinėti 310 skundų (37 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 61 skundą (34 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 42 skundus (29 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 40 skundų (33 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 11 skundų (16 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *atmesti kaip nepagrįstą* 391 pareiškėjo skundą (29 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų atmesti 310 skundų (37 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 17 skundų (9 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 30 skundų (21 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 18 skundų (15 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 16 skundų (23 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

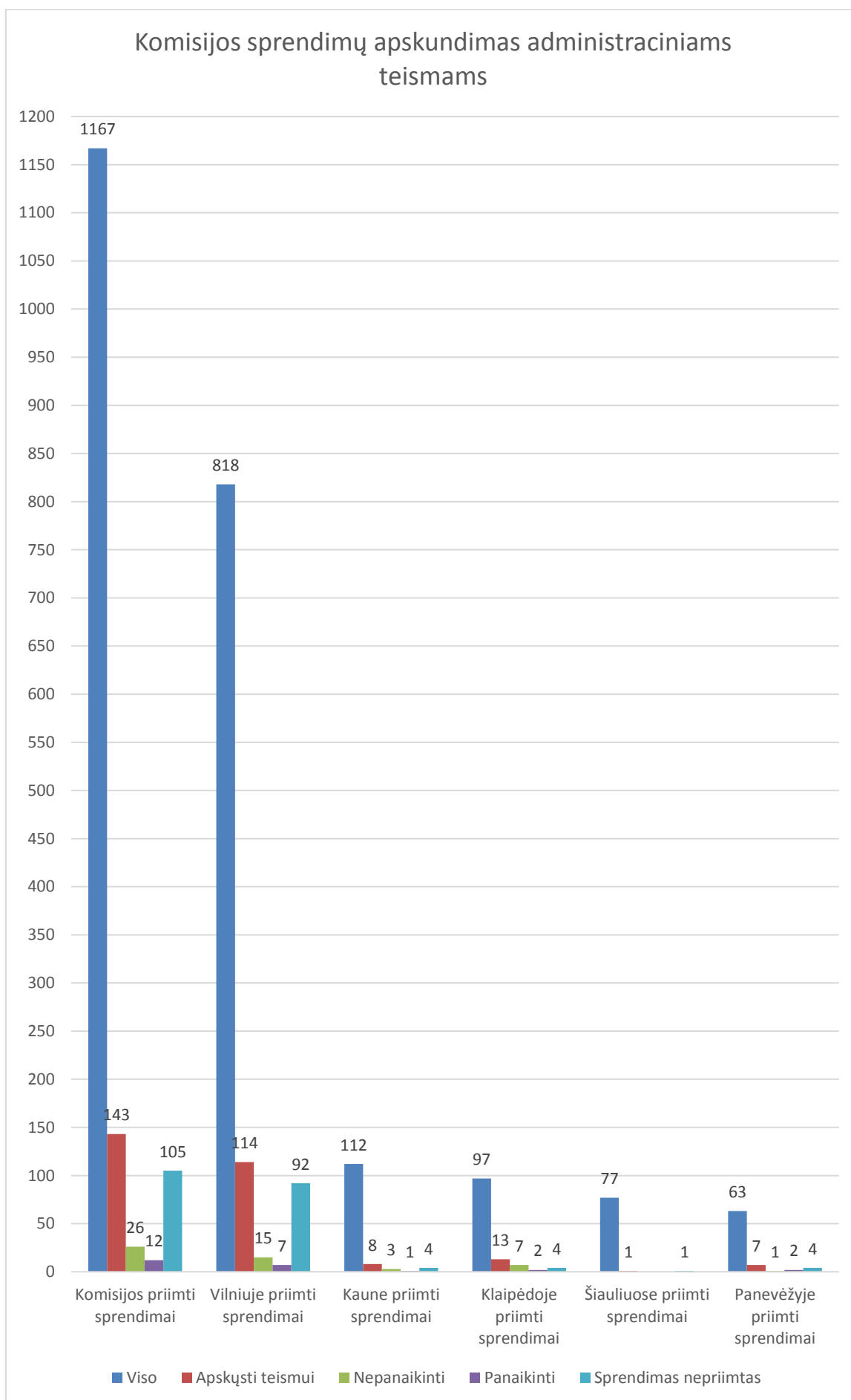
Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *tenkinti arba iš dalies tenkinti* 227 skundus (17 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų tenkinti arba iš dalies tenkinti 140 skundų (17 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 28 skundus (16 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 20 skundų (14 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Šiaulių apygardos skyriuje – 17 skundų (14 % nuo Šiaulių apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 22 skundus (31 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų).

Komisija, išnagrinėjusi skundą iš esmės, priėmė sprendimą *nutraukti* 76 bylas (6 % nuo visų gautų skundų): Vilniuje priimta sprendimų nutraukti 56 bylas (7 % nuo Vilniuje gautų skundų), Kauno apygardos skyriuje – 4 bylas (2 % nuo Kauno apygardos skyriuje gautų skundų), Klaipėdos apygardos skyriuje – 3 bylas (2 % nuo Klaipėdos apygardos skyriuje gautų skundų), Panevėžio apygardos skyriuje – 13 bylų (19 % nuo Panevėžio apygardos skyriuje gautų skundų). Šiaulių apygardos skyriuje nutrauktų bylų nebuvo.

2018 m. Komisijoje buvo patvirtintos 6 tarp bylos šalių sudarytos taikos sutartys: Kauno ir Šiaulių apygardų skyriuose po 2, Klaipėdos ir Panevėžio apygardų skyriuose – po 1.

2018 m. Komisija neišnagrinėjo ir perkėlė į 2019 m. 70 bylų: Vilniuje – 42 bylas, Kauno apygardos skyriuje – 5, Klaipėdos apygardos skyriuje – 14, Šiaulių apygardos skyriuje – 6, Panevėžio apygardos skyriuje – 3 bylos.

5 grafikas. Komisijos sprendimų apskundimas administraciniam teismui

Pagal ataskaitinių metų statistinius duomenis iš 1167 Komisijos priimtų baigiamųjų sprendimų 143 sprendimai (12,25 % visų priimtų sprendimų) buvo apskūsti apygardos administraciniam teismui. Taigi, 1024 administracinio ginčo bylos buvo išnagrinėtos Komisijoje ir atitinkamai sumažintas administracinių teismų nagrinėjamų bylų skaičius. 2017 m. iš 833 Komisijos priimtų sprendimų 99 sprendimai (12 % visų priimtų sprendimų) buvo apskūsti Vilniaus apygardos administraciniam teismui.

Iš 818 Vilniuje priimtų Komisijos sprendimų buvo apskūsti 114 Komisijos sprendimai, 7 Komisijos sprendimus teismas panaikino, 14 – paliko nepakeistus, vienoje byloje teisme buvo sudaryta taikos sutartis, dėl 94 Komisijos priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2018 metais nebuvo.

Iš 112 Kauno apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsti 8 skyriaus sprendimai, 1 skyriaus sprendimą teismas panaikino, 3 – paliko nepakeistus, dėl 4 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2018 metais nebuvo.

Iš 97 Klaipėdos apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsta 13 skyriaus sprendimų, 2 skyriaus sprendimus teismas panaikino, 7 – paliko nepakeistus, dėl 4 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2018 metais nebuvo.

Iš 77 Šiaulių apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūstas 1 skyriaus sprendimas, dėl kurio galutinio teismo sprendimo 2018 metais nebuvo.

Iš 63 Panevėžio apygardos skyriuje priimtų sprendimų buvo apskūsti 7 skyriaus sprendimai, 2 skyriaus sprendimus teismas panaikino, 1 – paliko nepakeistą, dėl 4 skyriaus priimtų sprendimų galutinio teismo sprendimo 2018 metais nebuvo.

Iš 143 teismui apskūstų Komisijos sprendimų 109 skundus pateikė pareiškėjai, ir tik 34 skundus atsakovai, t. y. viešojo administravimo subjektai.

2 lentelė. Komisijos nariai ir Komisijos darbuotojai

	Vilniaus komisija	Kauno skyrius	Klaipėdos skyrius	Šiaulių skyrius	Panevėžio skyrius	Viso
Komisijos nariai	7	5	5	5	5	27
Valstybės tarnautojai	11	3	2	2	2	20
Darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis	4	1	1	1	1	8
Viso	22	9	8	8	8	55

Komisijos pirmininkas

Vytautas Kurpuvesas